

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

STUDIA UNIVERSITATIS BABEȘ-BOLYAI PHILOLOGIA
Horea str. no. 31, 400202 Cluj-Napoca, ROMANIA
Contact: philologia.studia@ubbcluj.ro

Perspective actuale în studiul și dezvoltarea teoriei lingvistice a lui Eugenio Coseriu

Studia Universitatis Babeș-Bolyai Philologia, nr. 1 / 2026
philologia.studia@ubbcluj.ro

Coordonatori

Eugenia Bojoga, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj, eugenia.bojoga@ubbcluj.ro
Emma Tămăianu-Morita, Kindai University, Osaka, emmorita@intl.kindai.ac.jp
Cristina Varga, Universitatea Babeș-Bolyai, cristina.varga@ubbcluj.ro

Într-un interviu din 2017, fiind întrebat cum vede viitorul teoriei lingvistice a lui Eugenio Coseriu, Johannes Kabatek răspundea pe un ton optimist că, deși unii îi sugerau să publice cât mai repede manuscrisele “pentru ca ideile coșeriene să nu-și piardă din actualitatea lor”, pregătirea pentru tipar a unor scrieri ale lui Coseriu peste două sau trei decenii de-acum încolo, nu va diminua cu nimic actualitatea operei sale: “E. Coseriu este deja un clasic. (...) opera sa constituie un ansamblu de lucrări clasice în care se găsesc multe concepte importante și o viziune de ansamblu asupra limbajului, o arhitectură construită coerent, ceea ce permite totodată dezvoltarea multor aspecte interesante” (Robu /Kabatek 2017:144).

Aceste afirmații circumscriu, în realitate, sensul întregului demers exegetic, recuperator și continuator pe care în fac lingviștii preocupați de opera lui E. Coseriu (1921-2002). După ordonarea și digitalizarea a 1.200 de manuscrise coseriene în cadrul proiectului *Eugenio Coseriu--Erfassung und Publikationen unveröffentlichter Manuskripte* (1998-2004), finanțat de DFG, la Universitatea din Tübingen a fost creată, în 2005, Arhiva Eugenio Coseriu. Rând pe rând au fost publicate mai multe manuscrise importante, printre care Coseriu 2003, 2008, 2018, 2019, 2020, 2021a, 2021b, 2022. În paralel, începând cu 2007 au fost organizate mai multe congrese internaționale cu genericul *Linguistica Coseriana* (Aix en Provence, 2007, Cluj-Napoca -- 2009, Almeria – 2011; Udine – 2013, Potsdam – 2015, Lima – 2017, Cadiz – 2020, Zurich – 2021), iar la Universitățile din Montevideo (Uruguay), Cordoba (Argentina) și Santiago de Chile (Chile) a fost creată Catedra de studii umaniste *Eugenio Coseriu*. Ultimul proiect cu tematică coseriană – „Über den Strukturalismus hinaus” – *Briefe an Eugenio Coseriu und die Geschichte der Linguistik im 20. Jahrhundert* -- s-a desfășurat la Universitatea din Zürich în perioada 2020-2024, fiind finanțat de *Swiss National Science Foundation*.

Toate acestea arată interesul lingviștilor de astăzi față de teoria limbajului, elaborată de Coseriu, demonstrând totodată temeinicia și actualitatea acestei concepții (cf. Haßler, Stehl 2017; Garatea Grau, Wiesse 2021; García Martín, Maiseyenka 2022; Kabatek 2023),

În circulara Congresului *Linguistica Coseriana VI*, desfășurat la Universitatea din Lima în august 2017, organizatorii afirmău că “în lingvistica sec. XX E. Coseriu a fost un personaj excepțional, poate ultimul care, prin faptul că întreaga sa viață s-a dedicat științei limbajului, a reușit să stăpânească toate domeniile tematice – atât cele centrale, cât și cele marginale – ale lingvisticii teoretice în general, precum și un mare număr de filologii particulare. Din punct de vedere teoretico-conceptual, opera lui E. Coseriu s-a

situat în multe sensuri în avangarda științei noastre, devansând în multe privințe știința limbajului de la vremea respectivă. Multe dintre conceptele sale teoretice fac parte din cultura generală a lingvisticii, deși se uită faptul că ele provin de la Coseriu” (Garatea Grau, Wiese 2021:6-7).

E. Coseriu s-a impus în avangarda lingvisticii internaționale încă în epoca sa din Uruguay (1951-1963), prin câteva studii fundamentale și deschizătoare de drumuri. Astfel, în *Sistema, norma y habla* (1952) și *Sincronía, diacronía e historia* (1958), savantul oferea soluțiile teoretice cele mai viabile pentru depășirea dihotomiilor lui F. de Saussure. Iar în *Determinación y entorno* (1956), care “a contribuit la faima mondială a lui Coseriu” (Kabatek 2020:75), el definea cele trei niveluri ale limbajului și disciplinele aferente: *o lingvistică a vorbirii în general, o lingvistică a limbilor particulare și o lingvistică a textului*. Pe de altă parte, Coseriu nu se limita la critica și amplificarea concepției structuraliste, ci elabora ceea ce mai târziu se va numi *lingvistica integrală*: „o lingvistică a cărei primă sarcină consta în a-și configura propria identitate prin stabilirea în prealabil a unor distincții fundamentale, în vederea circumscrierii, în cadrul acestui edificiu, a locului ce îi revine fiecărei probleme lingvistice particulare” (cf. Kabatek 2020:75). Mult mai târziu, el va recunoaște că distincția între cele trei niveluri de organizare a limbajului: nivelul universal al vorbirii în general, nivelul istoric al limbilor și nivelul individual al textului, sub cele trei aspecte: al activității, al competenței și al produsului – reprezintă cea mai pregnantă contribuție a lui în domeniul lingvisticii internaționale (Coseriu 1985: xxv-xxxv). În epoca sa germană, E. Coseriu va continua dezvoltarea de ansamblu a coordonatelor conceptuale ale teoriei sale în studii de referință (2006, 2007, 2015a, 2015b), consolidând astfel concepția lingvisticii integrale.

Contribuția lui E. Coseriu în domeniul lingvisticii și al științelor culturii se conturează, în viziunea prof. Mircea Borcilă, prin trei dimensiuni principale: Eugenio Coseriu (1) a legitimat necesitatea procesului de reîntemeiere teoretică a lingvisticii (în raport cu specificul propriului obiect de studiu); (2) a demonstrat, prin explorarea unei zone problematice centrale a studiului limbii, că acest proces impune recursul la un fundament teoretic diferit de cel implicat în epistemologia științelor naturii, sub influența curentelor pozitivistice și neopositivistice; (3) a propus o circumscriere de ansamblu, istorică și teoretică, a cadrului epistemologic adecvat lingvisticii și științelor culturii în general. (cf. Borcilă 2016: 19-20).

În acest context, vă invităm să colaborați cu contribuții referitoare la problematica lingvisticii integrale. Vom acorda prioritate ariilor tematice indicate mai jos, pornind de la ideea că orice interogare critică bine fundamentată și orice meditație constructivă asupra lucrărilor lui E. Coseriu se vor dovedi benefice și fructuoase.

Arii tematice prioritare:

- Conținutul și natura competenței lingvistice în cele trei planuri (competența elocuțională, competența idiomatice, competența expresivă): repere comparative / analize contrastive între integralism și alte orientări teoretice;
- Creativitatea limbajului, problema schimbării lingvistice;
- Principiile lingvisticii ca știință a culturii;
- Posibilități de precizare terminologică și dezvoltare a cadrului conceptual coserian privind Textul ca strat de structurare idiomatice (Planul II) vs. Textul ca plan autonom al limbajului (Planul III);
- Aplicarea cadrului conceptual integralist în domeniul predării limbilor străine: studii de caz, analize comparative ale avantajelor / dezavantajelor în comparație cu alte orientări metodologice, propuneri de adaptare și/sau dezvoltare;

- Strategii de construcție a sensului textual în procesul traducerii;
- Continuarea explorării planului istoric al limbajului, adică limbile particulare, în perspectivă coseriană.

Textele pot fi scrise în limbile engleză, franceză, spaniolă, italiană și portugheză.

Date importante:

- 15 decembrie 2024 - termen-limită pentru trimiterea propunerii de articol (rezumat de 200 de cuvinte, 7 cuvinte-cheie, minimum 5 referințe teoretice) la următoarele adrese de email:
philologia.studia@ubbcluj.ro
eugenia.bojoga@ubbcluj.ro
emmorita@intl.kindai.ac.jp
cristina.varga@ubbcluj.ro
- 15 ianuarie 2025 – notificare privind acceptarea propunerii;
- 16 iulie 2025 – trimiterea lucrărilor complete (instrucțiunile pentru autori cu privire la regulile de formatare și style sheets se găsesc pe pagina web a jurnalului: http://studia.ubbcluj.ro/serii/philologia/pdf/instructions_En.pdf);
- 31 martie 2026 – publicarea numărului cu tematică specială.

Bibliografia citată

- Borcilă, Mircea (2016) Eugeniu Coseriu și problema temeiului epistemologic al științei lingvistice, în Cornel Vilcu, Eugenia Bojoga, Oana Boc (ed.), *Școala coseriană clujeană. Contribuții*. Vol. I, Presa Universitară Clujeană, p.19-27.
- Coseriu, Eugenio (1985) *Linguistic Competence: What Is It Really?*, *The Modern Language Review* (Published By: Modern Humanities Research Association), Vol. 80, No. 4 (Oct., 1985), pp. xxv-xxxv.
- Coseriu, Eugenio, Meisterfeld, Reinhard (2003) *Geschichte der romanischen Sprachwissenschaft: Geschichte der romanischen Sprachwissenschaft 1. Von den Anfängen bis 1492*: Bd. 1, Tübingen, Narr Verlag.
- Coseriu, Eugenio (2006) *Textlinguistik: Eine Einführung*. Herausg. von Jörn Albrecht, 4. bearbeitete Auflage, Tübingen, Narr Verlag.
- Coseriu, Eugenio (2007) *Sprachkompetenz: Grundzüge der Theorie des Sprechens 2.*, durchgesehene Auflage, Tübingen, Narr Verlag.
- Coseriu, Eugenio (2008) *Lateinisch – Romanisch. Vorlesungen und Abhandlungen zum sog. Vulgärlatein und zur Entstehung der romanischen Sprachen*. Herausgegeben von Hansbert Bertsch, Tübingen, Narr
- Coseriu, Eugenio (2015a) *Geschichte der Sprachphilosophie*, vol. 1: *Von Heraklit bis Rousseau*, neu bearbeitet von Jörn Albrecht, 3. bearbeitete Auflage, Tübingen, Narr Francke Attempto.
- Coseriu, Eugenio (2015b) *Geschichte der Sprachphilosophie*, vol. 2: *Von Herder bis Humboldt*, auf der Grundlage der nachgelassenen Aufzeichnungen des Verfassers und einer Nachschrift von Heinrich Weber und anderen, herausgegeben von Jörn Albrecht, Tübingen, Narr Francke Attempto.
- Coseriu, Eugenio (2018) *Introduction à la linguistique*, Trad. Xavier Perret, Limoges : Lambert-Lucas.
- Coseriu, Eugenio (2019) *Competencia lingüística y criterios de corrección*. Edición de Alfredo Matus Olivier y José Luis Samaniego Aldazábal. Sevilla: Editorial Universidad de Sevilla (Colección Lingüística, n.º 55).
- Coseriu, Eugenio (2020) *Geschichte der romanischen Sprachwissenschaft*. Band 2: *Von Nebrija (1492) bis Celso Cittadini (1601). Die Epoche des Humanismus*, Bearb. und herausg. von Wolf Dietrich, Tübingen, Narr Verlag.
- Coseriu, Eugenio (2021a) *Sistema, norma e parola*, Introduzione de Rossana de Angelis, trad. de Tiziana Maria Migliore, Roma, Aracne.

- Coseriu, Eugenio (2021b) *Geschichte der romanischen Sprachwissenschaft*. Band 3: *Das 17. Und 18. Jahrhundert, Sprachgeschichte, Phonetik, Grammatik*, Tübingen, Narr Verlag, 2021.
- Coseriu, Eugenio (2022) *Geschichte der romanischen Sprachwissenschaft*. Band 4: *Das 17. und 18. Jahrhundert. Teil 2: „Provenzalisch“ - Rumänisch - Rätoromanisch. England - Deutschland - historisch-vergleichende Romanistik*. Raynouard – Schlegel, Bearb. und herausg. von Wolf Dietrich, Tübingen, Narr Verlag.
- Haßler, Gerda, Thomas Stehl, Thomas (ed.) (2017), *Kompetenz – Funktion – Variation. Linguistica Coseriana V*. Beiträge der internationalen Tagung an der Universität Potsdam, 8.–10. Oktober 2015. Frankfurt am Main, Peter Lang Verlag.
- Garatea Grau, Carlos/Wiesse Rebagliati, Jorge (ed.) (2021), *Actualidad y futuro del pensamiento de Eugenio Coseriu : estudios de teoría del lenguaje, descripción lingüística, dimensión textual y lingüística peruana*, Sevilla, Universidad de Sevilla.
- García Martín, J. M, Maiseyenko, M. (eds.) (2022) *La historia de la lengua, la dialectología y el concepto de cambio lingüístico en el pensamiento de Eugenio Coseriu*, Frankfurt am Main, Peter Lang.
- Kabatek, Johannes (2020) *Eugeniu Coşeriu. Pagini de exegeză și de reconstrucție biografică*, (ed. Cristina Bleorțu) Iași, Institutul European.
- Kabatek, Johannes (2023) *Eugenio Coseriu. Beyond Structuralism*, Walter De Gruyter.
- Robu, Adriana (2017) Interview with Prof. Dr. Johannes Kabatek, *Coseriu taught us a way of thinking*, in ANADISS, numero hors-serie / 2017, „In Honorem Doctor Honoris Causa Johannes Kabatek”, p. 139-149.